

27. Ogólnopolskie Spotkania Podróżników, Żeglarzy i Alpinistów

KOŁOSY

21-23 marca 2025

GDYNIA

PROGRAM

Niedziela, 23 marca

DZIEŃ GÓR & FINAL (II)

PROWADZĄCY: DARIUSZ PODBERESKI

10:00–12:05 | BLOK VIII | NOMINACJE DO KOŁOSÓW: ALPINIZM, EKSPŁORACJA JASKIŃ

10:00–10:30

RUBIEŻ. 2300 KM WĘDRÓWKI Z GÓR SKALISTYCH NA PACYFIK

Kamila Kielar (pokaz jurorski bez nominacji)

Kamila Kielar (Kolos za rok 2018) do kolekcji amerykańskich szlaków długodystansowych dołożyła właśnie najmłodszy i bodaj najtrudniejszy Pacific Northwest Trail, biegnący przez północny-zachód kraju. Poplątana nitka szlaku o długości 2300km została wyznaczona pomiędzy Górami Skalistymi a Pacyfikiem, samym pograniczem amerykańsko-kanadyjskim w Montanie, Idaho oraz stanie Waszyngton. Pierwsze kroki na szlaku stawia się wśród gigantycznych pionowych ścian skalnych Gór Skalistych wyrzeźbionych przez lodowce. Przez kolejne miesiące wędruje się przez pasma gór zbudowanych z tysięcy małych wulkanów, przez jedno z najczęściej dotykanych pożarami regionów Ameryki, wiecznie zielone lasy deszczowe. Metę wyznaczono na wybrzeżu Pacyfiku, na najdalej wysuniętym na zachód przylądku kontynentalnych USA. Kamila Kielar konsekwentnie łączy hart wyczynowca z wrażliwością dziennikarską. Dlatego w cieniu daglezi zielonej i cedru czerwonego, jednych z największych drzew świata, usłyszymy o tym, co jako ludzie zniszczyliśmy i utraciliśmy na zawsze. W optyce Kamili najmłodszy szlak pokazuje najstarsze amerykańskie problemy. Dziś, kiedy wśród najpiękniejszych gór Ameryki co chwilę wybucha pożar. Dostawnie i w przenośni – i o tym tak naprawdę będzie ta opowieść.

10:35–10:55

WYPRAWA EKSPŁORACYJNA HAGENGBIRGE 2024

Piotr Kopera, Adam Władziński

Polska eksploracja jaskiń w austriackim masywie Hahengebrige trwa przeszło 20 lat. W 2014 roku osiągnięcia na tym polu przyniosły Sopotkiemu Klubowi Taternictwa Jaskiniowego oraz Sekcji Grotołazów Wrocław Kolosa w oczywistej kategorii. Piotr Kopera i Adam Władziński zrelacjonują efekty osiągnięte przez kolejną wyprawę speleologiczną, podczas której m.in. skartowano łącznie 2831 metrów nowych korytarzy. W ciągu miesiąca intensywnej eksploracji, grotołazi zanurzali się codziennie w Jaskini Kitzgrabenschacht, pokonując wielką 200-metrową studnię. W jaskini odkryto ponad 1300 m nowych partii, w tym Krętą Galerię i Partie Marmitowe o bogatej szacie naciekowej, tworzącej imponujące podziemne krajobrazy. Równolegle eksplorowano także Jaskinię Ciepłą i Ciekawą, które mają szansę utworzyć pierwszy odkryty przez polski zespół system jaskiniowy w masywie.

11:00–11:30

NOWE DROGI WSPINACZKOWE NA LOFOTACH

Maks Parys

W lipcu 2024 roku Maks Parys, Robert Pallus i Paweł Zieliński wyjechali w Lofoty i za jednym zamachem upiekli wiele pieczeni na norweskim ogniu. Wyprawa, którą sami nazwali żartobliwie „wyjazdem wędkarsko-wspinaczkowym” zaowocowała wytyczeniem dwóch nowych dróg („Australian Open”, N7+ oraz „The Lofoten Nose”, N8), jak również powtórzeniem aż siedmiu dróg klasycznych, na czele z drogą „Freya” (N8). Pokonanie tej ostatniej wymagało spędzenia około 50 godzin w ścianie. Pionierskie przejście „Australian Open” na wschodniej ścianie Merraflestinden, poprowadzonej pięknymi pionowymi zacięciami i rysami,

zajął wspinaczom 12,5 godziny. W ostatnich dniach pobytu w Lofotach zespół zainaugurował jeszcze trudniejszą „The Lofoten Nose” na ścianie Helvetestinden. Warto podkreślić, że nowe drogi (jak również droga „Frey”) ukończono w tzw. stylu ground up, czyli bez wcześniejszego rozpoznania, lokowania depozytów ani dodatkowego wsparcia.

11:35–12:05

MOJA DROGA NA „DACH ŚWIATA”. TRAWERS LHOTSE - EVEREST

Piotr Krzyżowski

Najwyższe góry świata są dzisiaj w większym stopniu areną zmagania sportowych, niż obszarem górskiej eksploracji. Piotr Krzyżowski należy do tych, którzy podnoszą poprzeczki działań wyczynowych na „dachu świata”. W dniach 21-23 maja 2024 roku zdobył w jednym ataku szczytowy Lhotse (8516 m) i Mt. Everest (8848 m), a więc dokonał pierwszego w historii przejścia w jednej akcji górskiej trawersu Lhotse-Everest w czasie 47 godzin i 22 minut. Działał samotnie, bez wsparcia Szerpów i bez schodzenia poniżej obozu IV. Nie wspomagał się też tlenem z butli. Spędził łącznie cztery noce w tzw. strefie śmierci (a więc powyżej 7900 m) i w jej pobliżu, co jest również niezwykle wyjątkowym wydarzeniem pod względem wytrzymałościowym. Obecnie Piotr Krzyżowski ma na swoim koncie siedem zdobytych ośmiotysięczników. Jest zdobywcą Korony Karakorum. Wszystkie ośmiotysięczniki zdobył we własnym szybkim stylu, bez wspomaganie tlenem z butli i bez wsparcia Szerpów.

12:05–12:20 | PRZERWA

12:20–15:40 | BLOK IX | NOMINACJE DO KOŁOSÓW: ALPINIZM, EKSPLORACJA JASKIŃ; NAGRODA SPECJALNA KOŁOSÓW, SUPER KOŁOS

12:20–12:50

KLASYCZNE PRZEJŚCIE DROGI "ETERNAL FLAME" NA TRANGO NAMELESS TOWER

Jan Gurba, Maciej Książczyk, Patryk Kunc

14 sierpnia trójka wspinaczy (bardzo) młodego pokolenia: Jan Gurba, Maciej Książczyk oraz Patryk Kunc dokonali pierwszego polskiego, a zarazem czwartego w ogóle, klasycznego wejścia drogą „Eternal Flame” (7c+, 24 wyciągi, 650 m) na przepięknej turni Trango Nameless Tower (6240 m) w Karakorum. W trakcie akcji wspinaczkowej spędzili w ścianie siedem dni, przekonując się, że nawet łatwe wyciągi na „Eternal Flame” wymagają wysiłku, opanowania oddechu (wspinanie na wysokości 6000 m) i dużych umiejętności technicznych. Na tej wyprawie najbardziej wymagające psychicznie okazało się samo dotarcie pod ścianę, z uwagi na wytipiające się ze ścian kamienie

12:55–13:45

PIONIERKI GÓR NAJWYŻSZYCH. 50-LECIE WEJŚCIA NA GASZERBRUM II

Anna Okopińska

50 lat temu, 12 sierpnia 1975 r. Anna Okopińska i Halina Krüger-Syrokomska, wspinając się na szczyt Gaszerbrumu II (8034 m), dokonały pierwszego na świecie wejścia na ośmiotysięcznik w wyłącznie kobiecym składzie. Ten doniosły wyczyn uhonoruje tegoroczna Nagroda Specjalna Kołosów. Anna Okopińska opowie osobiście o kulisach kierowanej przez Wandę Rutkiewicz „Ladies Expedition, jednej z najbardziej udanych wypraw w dziejach polskiego himalaizmu, w ramach której wraz z Haliną Krüger-Syrokomską dokonała historycznego wejścia. W skład wielkiej wyprawy wchodziły dwa zespoły – kobiece i męski. Zespół 10 alpinistek miał za zadanie zdobycie szczytu Gaszerbrumu III (7952 m), najwyższego wówczas dziewiczego szczytu Ziemi. Celem siedmioosobowego zespołu męskiego było natomiast poprowadzenie nowej drogi na ośmiotysięczny Gaszerbrum II. Historia potoczyła się jednak inaczej, a wyprawa przyniosła osiągnięcia większe – i inne, niż zakładano. Przed opowieścią o właściwej wyprawie, Anna Okopińska przypomni fascynującą historię udziału kobiet w eksploracji gór najwyższych – Himalajów i Karakorum – przed rokiem 1975.

13:50–14:20

NOWA DROGA NA KYAJO RI W DOLINIE KHUMBU W NEPALU

Michał Król i Mariusz Madej

Nepalska dolina Khumbu jest domem ludu Szerpów. Od pewnego czasu stała się także celem coraz liczniejszych komercyjnych trekkingów i aranżowanych wspinaczek all inclusive. Bywa nim również szczyt Kyajo Ri (6187 m). Zdobycie tej góry nabiera jednak zupełnie innego wymiaru, kiedy podchodzi się do niej w rasowo alpinistyczny sposób. Michał Król, Mariusz Madej i Maciej Kimel (współlaureat Kołosa za rok 2023) i wyruszyli ku sześciotysięcznikowi z zamiarem wytyczenia na nim nowej, wymagającej drogi wspinaczkowej. Po pięciu dniach od dotarcia do bazy pod Kyajo Ri, widmo pogorszenia się warunków pogodowych skłoniło wspinaczy do zakończenia aklimatyzacji i rozpoczęcia akcji górskiej. Wspinaczka (w stylu alpejskim) zajęła cztery dni, z czego ostatni pochłonęły zjazdy. Wyprawa odniosła pełen sukces. Nowo wytyczona droga, nazwana „Butterfly Effect” liczy 1300 metrów przewyższenia, 34 wyciągi, a jej trudność oceniono na 6b w skali francuskiej.

14:25–14:45

SINTZI SPRING 2024. EKSPLORACJA NAJGŁĘBSZEJ PODWODNEJ JASKINI GRECJI

Bartłomiej Piłala

Wejście do Sintzi Spring wygląda niepozornie. Laik zobaczy w nim jedynie niewielki otwór u podstawy pagórka i wypływający strumień, otoczony bujną wodną roślinnością. Jest to jednak wejście do najgłębszej podwodnej jaskini

w Grecji, która za sprawą polskiej grupy eksploratorów, znalazła się niedawno w ścisłej czołówce najgłębszych podwodnych jaskiń Europy i świata. Doświadczony nurek jaskiniowy, Bartłomiej Pitala przybliży kulisy zeszłorocznej eksploracji, w trakcie której udało się między innymi odkryć nowy horyzontalny korytarz na dnie głównej studni (-190 m) i przemierzyć ponad 150 metrów jego długości. Odkrycie to umożliwiło przegłębienie jaskini do -240 metrów głębokości w trakcie blisko siedmiogodzinnego nurkowania. Dzięki starannej dokumentacji z wyprawy, w pokazie nie zabraknie imponujących fotografii i podwodnych nagrań.

14:50–15:40

POLKI NA SZCZYTACH HIMALAJÓW W OKRESIE ŻŁOTEJ ERY POLSKIEGO HIMALAIZMU

Krystyna Palmowska

Polskie alpinistki pojawiły się w górach najwyższych – Himalajach i Karakorum – niedługo po tym, gdy pierwsze kobiety – Japonki – po raz pierwszy stanęły na szczycie ośmiotysięcznika. Zorganizowana przez Wandę Rutkiewicz w 1975 r. pionierska wyprawa na Gaszerbrumy zaowocowała następnymi inicjatywami, podejmowanymi pod hasłem działalności samodzielnych zespołów kobiecych. Ich celem były zarówno wejścia na ośmiotysięczniki, jak i przejścia trudnych technicznie dróg na himalajskich szczytach. Krystyna Palmowska, tegoroczna laureatka Super Kołosa, przedstawi dokonania polskich himalaistek, głównie z okresu złotej ery polskiego himalaizmu, w którą wpisuje się również jej własna górską działalność

15:40–16:00 | PRZERWA

16:00–16:50 | FINAL (II): Ceremonia wręczenia NAGRODY DZIENNIKARZY, KOŁOSÓW w kategoriach: ALPINIZM, EKSPLOACJA JASKIŃ, PODRÓŻE i WYCZYN, NAGRODY SPECJALNEJ KOŁOSÓW, SUPER KOŁOSA, GRAND PRIX WYSTAWY FOTOGLOB oraz NAGRÓD PUBLICZNOŚCI

Prowadząca: Kamila Kielar

17:00–17:50

MOJA DROGA

Dawid Andres

W marcu 2016 roku w trakcie 18. edycji Kołosów, w gdyńskiej Arenie pojawiło się dwóch mężczyzn w kaloszach: Dawid Andres i jego przyrodni brat, Hubert Kisiński. Przylecieli prosto z Amazonii i zwyczajnie nie mieli butów na zmianę. Kilka dni wcześniej zakończyli niesamowitą wyprawę od źródła do ujścia Amazonki... na wymyślonym i skonstruowanym przez siebie rowerem pływającym. Jadąc wzdłuż wody i po wodzie pokonali dystans ponad 8 tys. kilometrów. Za ten wyczyn bracia otrzymali Kołosa w kategorii Wyczyn Roku. Dla Dawida ten dzień stał się furtką do błyskotliwej kariery. Niespełna rok później, telewizyjnie w Polsce obejrzeli pierwszy odcinek serialu „Ciężarówką przez Stany”.

18:00–18:20

Konkurs z nagrodami dla osób biorących udział w wyborze laureatów nagród publiczności

11:00–11:40

Spotkanie z autorem

„POD NIEBEM OBCYCH BOGÓW”

Ewa Chwałko

„Pod niebem obcych Bogów” to opowieść o przygodzie, jaką było samotnie przejście Półwyspu Skandynawskiego szlakiem od Nordkappu do Lindesnes. Przez ponad cztery miesiące Ewa Chwałko przeszła ponad 2900 kilometrów, doświadczając – mimo astronomicznego lata – wszystkich pór roku i każdej pogody, w wyprawie szlakiem reniferów i lapońskich myśliwych. Norwegowie nazywają to Norge på langs, czyli „Norwegia wzdłuż”. Na 560 stronach książki, laureatka Nagrody im. Macieja Kuczyńskiego w barwny sposób opowiada świat północnej Europy. Przedstawią swoją własną przygodę, ale też mity, tradycje, realia przyrodnicze oraz zawiłe dzieje Saamów, Norwegów, Finów i Szwedów.

11:50–12:40

VELOMałopolska – PRZYGODA NA OKRĄGŁO

Marcel Gawron – Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego

Małopolska od lat wyznacza trendy w turystyce rowerowej. Region ten jest polskim liderem w tworzeniu spójnej, malowniczej i doskonale oznakowanej sieci tras rowerowych VeloMałopolska, które zapewniają bezpieczne i komfortowe warunki do jazdy. Setki kilometrów tras, biegnących wzdłuż największych rzek regionu, pozwalają odkrywać niezwykle krajobrazy – od Puszczy Niepołomickiej, przez malowniczy Spisz i Pieniny, aż po Tatry. Dokąd warto się wybrać? Jakże odcinki są najbardziej spektakularne? Wiślana Trasa Rowerowa, VeloDunajec, a może małopolski odcinek EuroVelo4 lub 11?

12:50–13.30

Spotkanie z autorem

„SPEED LADY. MOJA KORONA HIMALAJÓW I KARAKORUM”

Dorota Rasińska-Samoćko

Jeszcze jedna okazja do spotkania z Dorotą Rasińską-Samoćko w trakcie tegorocznych Kolosów. Oprócz prelekcyjnego podsumowania ekspresowego zdobycia Korony Himalajów i Karakorum, przyszedł też czas na podsumowanie książkowe. „Speed Lady” to nie tylko relacja z niezwykle intensywnych zmagani autorki w najwyższych górach świata. To także szansa na bliższe poznanie himalaistki-rekordzistki w szerokim spektrum jej emocji, doświadczeń i przemyśleń.

13:40–14:20

Spotkanie z autorem

POLSKA NA ROWERZE. 60 WYCIECZEK JEDNODNIOWYCH DLA KAŻDEGO

Loverowi czyli Ola i Daniel Sienkiewiczowie

Cudze chwalicie, swoje poznajcie – z perspektywy roweru! Para rowerowych podróżników znana jako duet Loverowi, autorzy bestsellerowego przewodnika „Szlaki rowerowe Polski”, przemierzają Polskę i Europę na jednośladach. W swoich przygodach cenią sobie poczucie wolności i niezależności. Tym razem wracają z propozycjami jednodniowych wycieczek po Polsce, uwzględniających każde województwo. Wśród atrakcji czekają bliższe spotkanie z Dwunastoma Apostołami, Sosną na Szczudłach oraz Czerwoną Małą ukrytą w Puszczy Tarnowskiej. Ola i Daniel odkryją przed nami polską Afrykę oraz prawdziwą konkurencję rowerowego mostu w Siekierkach. Nie zabraknie także odpowiedzi na to, co łączy Wikinga z rowerzystą.

15:00–15:40

EKSPLORACJA PODWODNYCH JASKIŃ – WYZWANIA, TECHNIKI, PERSPEKTYWY

Bartłomiej Piłata

Eksploracja podwodnych jaskiń to "Himalaje pływania". Skrajnie nieprzyjazne środowisko, zmienne warunki, skomplikowana logistyka, liczne procedury i niekończąca się ilość sprzętu. W swojej prelekcji Bartłomiej Piłata przedstawi uczestnikom najciekawsze i najbardziej wymagające aspekty nurkowania jaskiniowego. Opowie także o tym, jak technologie XXI. wieku umożliwiają przesuwanie granic ludzkiego poznania oraz przybliżą najgorętsze aktualnie zagadnienia eksploracji jaskiń Europy